ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΛΟΥΚΑ (Λουκ. στ΄31-36)
1 Ὀκτωβρίου 2023

Τὸ μικρὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐπὶ τοῦ Ὄρους Ὁμιλίας τοῦ Κυρίου στὸεὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς Β΄ Λουκᾶ, ἀρχίζει μὲ τὸν γνωστὸ «χρυσὸκανόνα» τῆς ἠθικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ἀνθρώπων: «Ὅπως θέλετε νὰ σᾶςσυμπεριφέρονται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, παρομοίως καὶ ἐσεῖς νὰ συμπεριφέρεσθεπρὸς ὅλους».

Μήπως ἡ ἐντολὴ αὐτὴ λέγει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὸΜήπως ἡ ἐντολὴ αὐτὴ λέγει ἀκριβῶς τὸ ἴδιο πρᾶγμα μὲ τὸἀρχαιοελληνικὸ ρητὸ «αὐτὸ ποὺ δὲν θέλεις νὰ σοῦ κάνουν, νὰ μὴν τὸ κάνεις»;

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι καὶ οἱ δύο αὐτὲς προτάσεις ἀποβλέπουν στὴν σωστὴΕἶναι ἀλήθεια ὅτι καὶ οἱ δύο αὐτὲς προτάσεις ἀποβλέπουν στὴν σωστὴσχέση μας μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἡ καθεμιὰ ὅμως ἀπὸ διαφορετικὴπλευρά. Ὁ «χρυσὸς κανόνας» ἔχει θετικὴ διατύπωση, ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰπράττουμε τὸ καλό. Τὸ ἀρχαιοελληνικὸ ρητὸ ἔχει ἀρνητικὴ διατύπωση, ὅτιδηλαδὴ δὲν πρέπει νὰ κάνουμε τὸ κακό. Καὶ ὅμως ὑπάρχει διαφορὰ μεταξύτους. Στὴν δεύτερη περίπτωση προτείνεται ἡ ἀδιαφορία πρὸς τοὺς ἄλλους.Καθ’ ὅσον δὲν ἀσχολοῦμαι μὲ τοὺς ἄλλους καὶ δὲν ἐνοχλῶ, περιμένω ὅτι καὶἐκεῖνοι μὲ τὴ σειρὰ τους θὰ ἀποφεύγουν νὰ μὲ βλάψουν. Ὁ Χριστὸς ὅμως δὲνμᾶς προτρέπει νὰ ἀδιαφοροῦμε γιὰ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ τοὺς εὐεργετοῦμε. Δὲνεἶναι ἀρκετὸ νὰ μὴν πράττουμε τὸ κακό. Ἀπ’ ἐναντίας χρειάζεται νὰ πράττουμεπάντοτε τὸ καλό.

Γιατὶ ὅμως στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἐπιτρεπόταν ἡ ἐκδίκηση; Ποιὸ νόημαΓιατὶ ὅμως στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἐπιτρεπόταν ἡ ἐκδίκηση; Ποιὸ νόημαἔχει τὸ «ὀφθαλμὸν ἀντ’ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος»; Δὲν εἶναι ὁ ἴδιοςΘεὸς ποὺ νομοθετεῖ καὶ στὴν Παλαιὰ καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη; Βεβαίως,πάντοτε ὁ Θεὸς ἀπεχθάνεται τὴν βία, ἀποδοκιμάζει τὸ μῖσος καὶ δὲν ἐγκρίνει τὸνφόνο. Οἱ ἄνθρωποι ὡστόσο ἐκείνης τῆς ἐποχῆς δὲν εἶχαν τὴν ἀνάλογηπνευματικὴ ὡριμότητα ὥστε νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν ἐντολὴ τῆς ἀγάπης πρὸς ὅλους,τῶν ἐχθρῶν συμπεριλαμβανομένων. Μὲ παιδαγωγικὸ κίνητρο ὁ ἕνας ἀληθινὸςΘεὸς ἐπιτρέπει, ὀρθότερα ἀνέχεται, στὴν Παλαιὰ Διαθήκη τὴν ἐκδίκηση σὲ ἴσοβαθμὸ πρὸς τὸ διαπραχθὲν ἀδίκημα. Ἂν δηλαδὴ ἑνὸς ἀνθρώπου εἶχαν βγάλει τὸἕνα μάτι, τὸ θῦμα εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἀντιδράσει, ἀλλὰ μέχρι τοῦ σημείου νὰ προκαλέσει τὴν ἴδια βλάβη στὸν δράστη καὶ ὄχι μεγαλύτερη. Μὲ αὐτὸν τὸννὰ προκαλέσει τὴν ἴδια βλάβη στὸν δράστη καὶ ὄχι μεγαλύτερη. Μὲ αὐτὸν τὸντρόπο θὰ περιοριζόταν ἡ ἐκδικητικὴ μανία τῶν

ἀνθρώπων.

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ ἴδιος βεβαίως Νομοθέτης, ὡς ΘεὸςΣτὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ ἴδιος βεβαίως Νομοθέτης, ὡς Θεὸςἐνανθρωπήσας, συμπλήρωσε καὶ τελειοποίησε ἐπὶ τὸ αὐστηρότερον τὶς ἠθικὲςἐντολές.

Λίγες γραμμὲς κάτω ἀπ’ τὸν «χρυσὸ κανόνα» ὁ Χριστὸς λέγει «ἀγαπᾶτεΛίγες γραμμὲς κάτω ἀπ’ τὸν «χρυσὸ κανόνα» ὁ Χριστὸς λέγει «ἀγαπᾶτετοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν». Αὐτὲς οἱ δύο ἐντολὲς εἶναι παρόμοιες ἤ διαφορετικὲςμεταξύ τους; Ἐὰν συμπεριφερόμαστε ἀπέναντι στοὺς ἄλλους ἀναλόγως μὲ τὸντρόπο ποὺ αὐτοὶ συμπεριφέρονται σὲ ἐμᾶς, τότε εἶναι ἀναμενόμενο νὰ ἀγαποῦμεμόνο αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἀγαποῦν (πολλὲς φορὲς δὲν κάνουμε οὔτε αὐτὸ) καὶἀντιστοίχως νὰ μισοῦμε αὐτοὺς ποὺ μᾶς ἐχθρεύονται καὶ μᾶς ἀδικοῦν. ὉΧριστὸς ὅμως μὲ τὸν «χρυσὸ κανόνα» μᾶς ἔδωσε ἐντελῶς διαφορετικὴ ἐντολή.Ἀνεξαρτήτως ἀπ’ τὸν τρόπο συμπεριφορᾶς τῶν ἄλλων πρὸς ἐμᾶς, ἐμεῖς πρῶτοιὀφείλουμε νὰ δείχνουμε ἀγάπη πρὸς αὐτούς. Γι’ αὐτὸ ὁ «χρυσὸς κανόνας» καὶ ἡἐντολὴ τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ταυτίζονται μεταξύ τους κατὰ τὸοὐσιαστικό τους περιεχόμενο. Ὅσο «βαρειὰ» εἶναι ἡ μία ἐντολή, ἄλλο τόσοεἶναι καὶ ἡ ἄλλη.

Ἕνα τελευταῖο ἐρώτημα, ἴσως τὸ σημαντικώτερο, εἶναι μήπως ὁ ΧριστὸςἜνα τελευταῖο ἐρώτημα, ἴσως τὸ σημαντικώτερο, εἶναι μήπως ὁ Χριστὸς(μὲ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐντολὲς καὶ τὶς παρόμοιες) γίνεται τόσο ὑπερβολικὸς καὶ ἀπαιτητικός. Ἡ ἀπάντηση δίδεται στοὺς τελευταίους στίχους τῆς σημερινῆςπερικοπῆς. Ἡ στόχευση ὄντως εἶναι τόσο ὑψηλή. Εἴμαστε προσκεκλημένοι γιὰτὴν τελειότητα, τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ὁμοίωσή μας μὲ τὸν Δημιουργὸ καὶΠατέρα μας. Πάνω στὸν Σταυρὸ ὁ Κύριος ἐφάρμοσε πρῶτος ὅλα ὅσα ζήτησε.Ἀπέστειλε στὴν συνέχεια τὸ Ἅγιο Πνεῦμα γιὰ νὰ λάβουμε τὴν κατὰ Χάριν«υἱοθεσία», γιὰ νὰ ἔχουμε τὴν δύναμη νὰ βαδίζουμε στὰ ἴχνη Του.

Σὲ μᾶς ἀπομένει, χωρὶς ἀνόητες ὑπεκφυγές, νὰ ἀναποκριθοῦμε στὴνΣὲ μᾶς ἀπομένει, χωρὶς ἀνόητες ὑπεκφυγές, νὰ ἀναποκριθοῦμε στὴνπρόσκλησή Του.

π. Ν. Η.